

HPV INFEKSIYASINING SALBIY TA'SIRLARINI KAMAYTIRISH UCHUN PROFILAKTIKA VA VAKTSINATSIYA CHORALARINING AHAMIYATI.

Saparbayeva Xoljonoy Ravshanbek qizi

*Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali Akusherlik va ginekologiya
yo'nalishi 1kurs magistri*

Ilmiy rahbar : Jumaniyazov Kudrat Atabayevich

*Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali Akusherlik va ginekologiya
kafedrası Katta o'qituvchisi T.f.n*

Dolzarblik: Bachadon bo'yni saratoni ayollar orasida keng tarqalgan va salomatlik uchun jiddiy xavf tug'diruvchi kasalliklar qatoriga kiradi. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (JSST) ma'lumotlariga ko'ra, HPV (inson papilloma virusi) infeksiyasi bachadon bo'yni saratonining asosiy sababidir va dunyo bo'ylab har yili 600 mingdan ortiq yangi holatlar qayd etilmoqda. HPV infeksiyasi reproduktiv yoshdagi ayollarda juda keng tarqalgan bo'lib, ba'zi turlari (xususan, HPV 16 va HPV 18) onkogenny hisoblanadi va ularning uzoq muddatli ta'siri bachadon bo'yni displaziyasi, saraton oldi o'zgarishlari va saratonning rivojlanishiga olib keladi. HPV infeksiyasining erta aniqlanishi va davolanishi bachadon bo'yni saratonining oldini olishda muhim omil hisoblanadi. Shuning uchun, reproduktiv yoshdagi ayollarda HPV bilan bog'liq bachadon bo'yni kasalliklarini samarali diagnostika qilish va davolash strategiyalarini ishlab chiqish muhim ahamiyatga ega.

Muammo: HPV infeksiyasining keng tarqalganligi, uning ko'p hollarda asimptomatik bo'lishi va ba'zi turlari saraton rivojlanishiga olib kelishi, reproduktiv yoshdagi ayollar orasida bachadon bo'yni kasalliklarining o'sishiga sabab bo'lmoqda. HPV infeksiyasi, shuningdek, displaziya va saraton oldi

o'zgarishlarini keltirib chiqarishi mumkin, bu esa vaqtida aniqlanmasa, o'limga olib keladi. Ayollar orasida HPV infektsiyasiga qarshi skrining va profilaktika choralari yetarli darajada amalga oshirilmayapti, shuningdek, vaktsina olish darajasi past bo'lishi mumkin. Shuning uchun HPV bilan bog'liq kasalliklarni erta aniqlash va davolashdagi kamchiliklar, ayniqsa reproduktiv yoshdagi ayollar orasida jiddiy muammolarga olib kelmoqda.

Maqsad: Mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi reproduktiv yoshdagi ayollarda HPV bilan bog'liq bachadon bo'yni kasalliklarining diagnostikasi va davolash usullarini tahlil qilish, shu bilan birga, HPV infektsiyasining oldini olish va uni erta aniqlashning samarali usullarini ishlab chiqishdir. Tadqiqotda HPV infektsiyasining etiologiyasi, tarqalish yo'llari, diagnostika metodlari, davolash yondashuvlari (shu jumladan, skrining, kolposkopiya, LEEP, krioterapiya va vaktsinatsiya) va profilaktika strategiyalari batafsil ko'rib chiqiladi. Shuningdek, reproduktiv yoshdagi ayollar sog'lig'ini saqlashda ilg'or yondashuvlarni taklif etish va HPV bilan bog'liq kasalliklarning oldini olish bo'yicha aniq tavsiyalar berish maqsad qilingan.

1. HPV infektsiyasining etiologiyasi, tarqalish yo'llari va uning bachadon bo'yni displaziyasi va saraton bilan bog'liqligi.
2. HPV infektsiyasining erta aniqlanishi uchun skrining metodlari va diagnostik usullari: PAP-test, HPV tipizatsiyasi, kolposkopiya, biopsiya va boshqa diagnostik usullar.
3. Zamonaviy davolash usullari: krioterapiya, LEEP, immunoterapiya, konizatsiya, va ularning samaradorligi.
4. HPV vaktsinasining ahamiyati va uning reproduktiv yoshdagi ayollar orasida qo'llanilishi.
5. Profilaktika strategiyalari: HPV infektsiyasini oldini olish, jinsiy ta'minot va tekshiruvlarni o'tkazish.

Tadqiqotning yakuniy maqsadi reproduktiv yoshdagi ayollar sog'lig'ini saqlashda ilg'or diagnostika va davolash usullarini ishlab chiqish, shuningdek,

HPV infeksiyasining oldini olish va profilaktika choralarini kengaytirishdir. Tadqiqot natijalari asosida ilmiy va amaliy tavsiyalar ishlab chiqiladi, bu esa HPV bilan bog'liq kasalliklarning kamayishiga yordam beradi.

XULOSA

Reproduktiv yoshdagi ayollarda HPV bilan bog'liq bachadon bo'yni kasalliklari global miqyosda jiddiy salomatlik muammosi bo'lib qolmoqda. HPV infeksiyasining keng tarqalishi va ba'zi onkogenny turlarining mavjudligi, ayniqsa, HPV 16 va HPV 18, ayollar orasida bachadon bo'yni displaziyasi va saratonining rivojlanishiga olib kelishi mumkin. Tadqiqotning asosiy maqsadi HPV infeksiyasining erta aniqlanishi, diagnostika va davolash usullarini tahlil qilish va samarali profilaktika strategiyalarini ishlab chiqishdir.

HPV infeksiyasining erta aniqlanishi uchun samarali skrining metodlari, masalan, PAP-test, HPV tipizatsiyasi, kolposkopiya va biopsiya kabi diagnostik usullar mavjud. Bu usullarni to'g'ri va muntazam qo'llash, HPV bilan bog'liq kasalliklarning oldini olishda muhim ahamiyatga ega. Bundan tashqari, HPV infeksiyasining oldini olish uchun vaktsinatsiya ham samarali profilaktika usuli hisoblanadi, chunki u saratonning rivojlanishining oldini olishda juda katta rol o'ynaydi.

Zamonaviy davolash usullari, masalan, krioterapiya, LEEP, immunoterapiya va konizatsiya kabi usullar HPV bilan bog'liq displaziya va saraton oldi o'zgarishlarini davolashda samarali bo'lib, ularning yordamida bachadon bo'yni saratonining oldini olish mumkin. Shu bilan birga, profilaktika va skrining dasturlarini joriy etish, HPV infeksiyasining ko'payishiga qarshi samarali choralar ko'rishga yordam beradi.

Tadqiqot natijalari, reproduktiv yoshdagi ayollarda HPV infeksiyasining oldini olish va davolash bo'yicha ilg'or yondashuvlarni ishlab chiqishga yo'naltirilgan. HPV bilan bog'liq kasalliklarning kamayishiga erishish uchun, tibbiyot xodimlarining HPV skriningi va vaktsinatsiya bo'yicha bilim va tajribalarini kengaytirish zarur. Bu sohada amalga oshiriladigan profilaktik

choralar va davolash usullari, kelajakda bachadon bo'yni saratonining kamayishiga olib kelishi mumkin.

Tadqiqot natijalari asosida, HPV infektsiyasiga qarshi samarali profilaktika, diagnostika va davolash choralari kuchaytirish bo'yicha aniq ilmiy va amaliy tavsiyalar ishlab chiqilishi, reproduktiv yoshdagi ayollar salomatligini saqlashda muhim qadam bo'lib xizmat qiladi.

Shu bilan birga, HPV infektsiyasi va uning bilan bog'liq kasalliklarning oldini olish uchun hukumat va tibbiyot tashkilotlari tomonidan amalga oshiriladigan profilaktika dasturlarini kengaytirish va HPVga qarshi vaktsinatsiyaning qamrovini oshirish muhim ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Muñoz, N., Bosch, F. X., & de Sanjosé, S. (2003). *Epidemiology of Human Papillomavirus and Cervical Cancer*. *The Lancet Oncology*, 4(1), 11-19.
DOI: [10.1016/S1470-2045\(03\)00982-8](https://doi.org/10.1016/S1470-2045(03)00982-8)
2. Sankaranarayanan, R., & Nene, B. M. (2009). *HPV Vaccination and Screening: Current Status and Future Directions*. *The Lancet Infectious Diseases*, 9(7), 440-448.
DOI: [10.1016/S1473-3099\(09\)70143-9](https://doi.org/10.1016/S1473-3099(09)70143-9)
3. World Health Organization (WHO). (2020). *Human Papillomavirus (HPV) and Cervical Cancer*. WHO Fact Sheets.
URL: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/cervical-cancer>
4. Kreimer, A. R., et al. (2009). *HPV Vaccination and Cervical Cancer Prevention*. *The New England Journal of Medicine*, 361(1), 85-90.
DOI: [10.1056/NEJMp0900408](https://doi.org/10.1056/NEJMp0900408)
5. Chesson, H. W., et al. (2014). *The Economic Impact of Vaccinating Against HPV-Related Cancers*. *Vaccine*, 32(16), 1777-1783.
DOI: [10.1016/j.vaccine.2014.02.051](https://doi.org/10.1016/j.vaccine.2014.02.051)

6. Wright, T. C., & Denny, L. A. (2010). *Screening for Cervical Cancer: A Review of the Guidelines. Current Opinion in Obstetrics and Gynecology*, 22(1), 19-24.

DOI: [10.1097/GCO.0b013e3283328bc2](https://doi.org/10.1097/GCO.0b013e3283328bc2)

7. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). (2021). *HPV Vaccination and Related Guidelines*. CDC.

URL: <https://www.cdc.gov/hpv/parents/vaccine.html>

8. Dillner, J., et al. (2008). *HPV Vaccination Programs in Sweden: Lessons Learned from the Introduction and Results. European Journal of Cancer*, 44(12), 1780-1787.

DOI: [10.1016/j.ejca.2008.03.025](https://doi.org/10.1016/j.ejca.2008.03.025)

9. Barchitta, M., et al. (2017). *HPV and Cervical Cancer Screening: The Italian Experience. International Journal of Environmental Research and Public Health*, 14(2), 173.

DOI: [10.3390/ijerph14020173](https://doi.org/10.3390/ijerph14020173)

